

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 238/2010-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15 C 63/2008-60 z 15. júna 2009 a č. k. 15 C 63/2008-81 z 24. februára 2010 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 Co/233/2009-71 z 29. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2010 doručená sťažnosť Ing. Ľ. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 63/2008-60 z 15. júna 2009 a č. k. 15 C 63/2008-81 z 24. februára 2010 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co/233/2009-71 z 29. septembra 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 28. apríla 2008 v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 63/2008 domáhal určenia neplatnosti právnych úkonov a vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady škody. V predmetnom konaní okresný súd uznesením z 15. júna 2009 zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľ sa proti tomuto rozhodnutiu odvolal a v lehote určenej na odvolanie zaplatil 28. júla 2009 poštovou poukážkou súdny poplatok. Jeho odvolanie bolo okresnému súdu doručené faxom až 29. júla 2009 jednu sekundu po polnoci, pričom posledným dňom na podanie odvolania bol 28. júl 2009. Krajský súd preto odvolanie sťažovateľa odmietol ako podané oneskorene. Uznesením č. k. 15 C 63/2008-81 z 24. februára 2010 okresný súd vrátil sťažovateľovi zaplatený súdny poplatok prostredníctvom Daňového úradu v Trnave.

Sťažovateľ považuje tento postup okresného aj krajského súdu za nesprávny. Podľa neho „zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch obsahuje odkazovaciú normu na OSP pokiaľ ide o počítanie lehôt a teda všetky stanovené lehoty v konaní treba považovať v zmysle tohoto zákona za procesnoprávne. Som toho názoru, že zaplatenie súdneho poplatku na pošte poštovou poukážkou a najmä písomnosť, akou je poštová poukážka je možné považovať za podanie v zmysle OSP, ktorého prílohou sú peniaze. Pretože som súdny poplatok zaplatil podľa mňa včas a súd vo veci nekoná, bolo porušené moje základné právo na konanie pred súdom resp. porušovateľ 1) mi odňal právo na konanie pred súdom. Pretože odvolacie konanie nesúviselo priamo s platbou súdneho poplatku, nemám už inú možnosť domáhať sa práva na riadne konanie pred súdom na všeobecnom alebo odvolacom súde. Ani v odvolacom konaní proti uzneseniu č. k. 15C/63/2008-81 z 24. februára 2010 (podal som odvolanie), nie je podľa mňa možné vyriešiť otázku zrušenia uznesenia o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol nakoniec zaplatený v zákonnej lehote na účet porušovateľa 1). Porušovateľ 2) sa s otázkou zaplatenia súdneho poplatku nezaoberal.“

Vo svojom podaní sťažovateľ ďalej uvádza: „... súdny poplatok som uhradil včas, aj keď v posledný deň procesnoprávnej 15. dňovej lehoty, pričom podľa mňa šlo o včasnú úhradu súdneho poplatku aj z toho pohľadu, že bol pripísaný na účet porušovateľa 1) až jeden deň po zákonnej lehote, pretože uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/233/2009-71 z 29. septembra 2009 bolo prijaté neskôr, ako bol uhradený súdny poplatok, aj keď by bolo odvolanie podané po lehote. Nesúhlasím tiež s tým, že by odvolanie bolo podané jednu sekundu po lehote na odvolanie proti zastaveniu konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

V konaní pred ústavným súdom navrhujem vykonať tieto dôkazy: predloženie a posúdenie poštových doručeníek k citovaným uzneseniam (nemôžem ich bez svojej viny predložiť resp. nachádzajú sa v spise súdu porušovateľa 1).“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Dohovoru, bolo postupom a rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15C/63/2008-81 z 24. februára 2010 v spojení s uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15C/63/08-60 z 15. júna 2009 a v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/233/2009-71 z 29. septembra 2009 porušené.

2. Ústavný súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15C/63/2008-81 z 24. februára 2010, uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 15C/63/08-60 z 15. júna 2009 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/233/2009-71 z 29. septembra 2009 a vracia vec Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

3. Okresný súd je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom a rozhodnutiami okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 63/2008 a rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 233/2009 došlo k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. Podľa názoru ústavného súdu na konanie o sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základných práv postupom a rozhodnutiami okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 63/2008, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07). O ochrane práva sťažovateľa, ktorého porušenie namieta vo vzťahu ku konaniu okresného súdu (uznesenie sp. zn. 15 C 63/2008 z 15. júna 2009), mal právomoc rozhodovať v odvolacom konaní krajský súd. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 63/2008 .

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označeného práva postupom a rozhodnutiami okresného súdu v predmetnom konaní po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa uznesením krajského súdu (a platí to aj pre rozhodnutia okresného súdu) ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03). Účelom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. K naplneniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dochádza vtedy, ak príslušný zákon umožňuje, aby sa právnická osoba alebo fyzická osoba domáhala svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Tohto práva sa však možno domáhať v súlade s čl. 51 ods. 1 ústavy len v medziach zákonov, ktoré ustanovenia čl. 46 ústavy vykonávajú. Ak osoba uplatní svoje právo v súlade

so zákonom ustanovenými podmienkami, orgány súdnej moci majú povinnosť umožniť každému, aby sa uplatnením práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy stal účastníkom súdneho konania (II. ÚS 14/01).

Z uvedeného pre daný prípad vyplýva, že ak sťažovateľ neuplatnil včas svoje právo na podanie odvolania ako riadneho opravného prostriedku zákonom ustanoveným postupom, pričom o riadnom postupe bol poučený okresným súdom v uznesení o zastavení konania, neuplatnil svoje právo spôsobom, ktorý spadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, a teda nemohlo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu. Uvedené v rovnakom rozsahu platí pre námietku porušenia základného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 201 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 204 ods. 1 prvej vety OSP odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podľa § 204 ods. 2 OSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

Zákon jednoznačne vymedzuje začiatok aj koniec lehoty na podanie odvolania. Začiatok lehoty na podanie odvolania zákon spája s doručením rozhodnutia osobe oprávnenej na jeho podanie. Okresný súd sťažovateľa v uznesení o zastavení konania poučil o možnosti podať riadny opravný prostriedok, ako aj o spôsobe a lehote na jeho podanie. Sťažovateľ podal odvolanie faxom, ktoré bolo okresnému súdu doručené 29. apríla 2009, hoci mu 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula 28. apríla 2009, z čoho teda vyplýva, že sťažovateľ túto možnosť včas nevyužil. Podľa názoru ústavného súdu skutočnosti, ktorými argumentuje sťažovateľ, nesignalizujú, že by postupom krajského súdu

bola sťažovateľovi odňatá možnosť domáhať sa svojho práva podaním odvolania proti uzneseniu o zastavení konania, a preto ústavný súd odmietol v tejto časti sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2010